

отъ доказателствата, че Сливенъ на първо врѣме е билъ войнишки градъ прѣзъ началото на робството е фактътъ че нито единъ отъ мѣнастирскитѣ храмове или градски черкви тукъ не е билъ обѣрнатъ въ джамия, ако и послѣ много отъ градежния материалъ на тия старини да е послужилъ за здравитѣ основи на турскитѣ джамии и чешми, броятъ на които, както ще се види, е билъ голѣмъ. Като складъ на турски оржжия ще е послужило и каменното здание, останало въ центра на днешния Сливенъ отъ надвечерието на падането ни, построено споредъ прѣданието отъ мѣстната болярка Дража.

Турцитѣ, колкото и да сж черни за насъ, бѣха народъ съ жизненостъ и мощъ. Това прѣди всичко личи отъ обстоятелството, че тѣ като броящи едва нѣколко милиона, станаха господари на повече отъ 30 милиона християни, радващи се на една сравнително много по напѣднала култура. Въ туй отношение турската империя е втора слѣдъ римската въ Европа, на която може да се посочи съ ужасъ и удивление прѣдъ нейното огнено начинание. И до днесъ, най-виднитѣ слѣди на п-ва сж такива било на римска ржа или на турска мощъ и насилие.

Още при първитѣ си нахѣлствания и побѣди, турцитѣ въ твърдото си намѣрение да хванатъ коренъ въ полуострова и усигурятъ бждащето си, се запрятатъ къмъ разрѣдяване на най-близкото срѣщу и около Одринъ—Ц-дѣ население—българското, и къмъ прошарването му съ нови елементи. Трѣбаше да се стори мѣсто на малоазиатскитѣ пълчища, а опраздненитѣ имъ гнѣзда да се попълнятъ съ прѣселени отъ п-ва въ М.-Азия най-вече българи, изтрѣгнати отъ двѣтѣ страни на Балкана, и съ гърци — отъ островитѣ и крайбрѣжията на Егейско море ¹⁾. Населението

ститутъ ще разгледаме въ отдѣленъ трудъ заедно съ мартолоосни-
чеството, дервенджийството, харбалѣка, капитанството, левенството,
института на робитѣ, разселванията и т. н., всичко това свързано
съ старобългарскитѣ институти и разгледано отъ правна страна.

¹⁾ Това е фактъ и не само като такъвъ е важенъ за насъ. Прѣселването на балканското население въ М. Азия бѣше системно. Подробности ще наведемъ при допълнителнитѣ забѣлѣжки за караманлиитѣ и тѣхната литература. Вж. статията ни въ Извѣст. на Ист. Д-во, 1905 г., I. Днешнитѣ караманлии въ М. Азия сж въ по-голѣмата си частъ турско-погърченъ сплавъ отъ прѣселването тамъ балканско население дори до XIX-я вѣкъ.